

dexteram intentio sancta implendi præcepta Dei, ut dicit Augustinus, unde *nesciat sinistram tuam*, id est, non se immisceat perversa intentio laudis, vel elationis, *quod faciat dexteram tuam*, id est, eum præcepta Dei implere contendit. S. Th. in c. vi. *Matth.*

Nosse debet, quid sit, abscondere sua opera; id quod Mansi his verbis iterum declarat: Exemplo cleoanasyne insinuavit nobis Salvator noster, quo modo, et quo fine instituenda sint cætera bona opera, ne meritum suorum patientur jacturam: *Ut sit elemosyna tua in abscondito*, ait Salvator noster, et *Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi*; tametsi verum sit, non omnem elemosynam posse esse secretam, attamen (ut interpretatur Jansenius) ad intentionem, qua opera bona exercenda sunt, alludere voluit: Si accipiatur ut præceptum, ad intentionem referri debet; non enim præcipitur, ut omnino secreta sit elemosyna, sed ut intentio facientis aliena sit ab eo, ut quaerat videri ab hominibus, et quantum ad se spectat in abscondito fiat. Si autem accipiatur ut cautela, instrumitur, ut nostræ infirmitati consulentes, ne obrepant in elemosyna vana gloria. (MANSI, *disc.* vi, n. 3.) Et confirmans id ipsam S. Gregorius, aliquando, inquit: Sancti viri, et coram hominibus compelluntur bona facere, aut eadem hominibus sua facta narrare, sed ad eum finem omnia referentes, ut non ipsi eisdem operibus, sed Pater eorum, qui in cælis est, debeat glorificari. Idque ostendit exemplo concionatoris: Dum enim sancta prædicant, ipsa prædicatio eorum fortasse despiciunt, quorum vita nescitur; compelluntur ergo vitam suam dicere, ut auditorum suorum valeant vitam mutare. Idem S. Pontifex lib. 8, mor. hanc tradit doctrinam: Si enim dantis gloriam quaerimus, etiam publica nostra opera in conspectu illius occulta servamus; si vero per hæc nostram laudem concupiscimus, foras ab ejus conspectu jam fusa sunt, etiam a multis ignorentur. Tandem concludit: Fit plerumque, ut bonum opus, et in occulto sit, cum publice; et rursus in publico, cum agitur occulte; qui enim in publico bono opere non suam, sed superbi Patris gloriam quaerit, quod facit, abscondit, quia solum illum testimonium habuit, cui placere curavit; et qui in secreto suo bono opere deprehendi, ac laudari concupiscit, et nullus fortasse vidit, quod exhibuit, tamen hoc coram hominibus fecit, quia tot testes in bono opere secum

duxit, quot humanas laudes in corde quaesivit. S. GREG., l. XIX, *mon.*, c. XVIII, et l. V, mor.

Nosse debet discrimen inter vanam, et veram gloriam, quod Cicero his verbis insinuat: Solida quædam res, et expressa, non adumbrata, ea est consentiens laus, incorrupta vox bene judicantium de excellenti virtute, cui resonat tamquam imago: et hæc, quia recte factorum plerumque comes est, non est bonis viris repudianda. Audite insuper, quomodo describat gloriam, quam denominat vanam: quæ vera imitatrix esse vult, est temeraria, atque inconsiderata, et plerumque peccatorum, vitiorumque laudatrix; fama popularis, simulatione honestatis, formam ejus, pulchritudinemque corrumpit. (CICERO III, *Tusc.*) Sed rectius Mansi: Juxta dictamen, inquit, lucis Evangelicæ solida gloria Christi dicenda est illa, quæ soli Deo attribuitur: Soli Deo honor, et gloria, quemadmodum etiam Sacerdos celebrando Sacrificium Missæ frequenter cantat: *Gloria in excelsis Deo*. Ex hac recognitione, qua Christianus Deo debitum confert tributum gloriae, et honoris, redundat in eum lucrum gloriae æternæ; conformiter attestatur illud oraculum: *Glorificantes me glorifico*. Gloria vana est illa, quæ independenter a Deo, ortum suum habet ab homine, et nuncupatur vana, quia non fundatur in virtute, neque permanens, et stabilis est, cum opinioni, et volubilitati veluti innitatur. MANSI, d. VIII, n. 2.

Nosse pariter debet discrimen inter eos, qui militant sub vexillis hominum, et eos, qui militant sub vexillo Christi; illi proprio labore, et sudore satagunt se promoveri in bello, exponendo se periculis vulnerum, et mortis, proprio Marte, et genereose pugnando viam sibi sternunt ad victorias, et triumphos; ideo merentur, ut intuitu generosæ suæ decertationis, laborum, et sudorum erigantur illis trophea; sed aliter res constituta est cum militantibus sub vexillo Christi; nobis pugnantes, colluctantibus cum mundo, carne, et dæmone omnem vigorem, et virtutem tribuit divina gratia; Deus nos illuminat, ut detegamus astuti serpentis insidias, ejusdemque effugiamus fraudes, et nequias: Quapropter quia cuncta nostræ victoriæ fructus sunt divinæ assistentiæ, et patrocinii, omnino decens est, ut columnarum instar in templo gloriae per omnia sæcula sæculorum attestetur, et dicantur in omnibus

victoriis: *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo, do gloriam*. MANSI, d. II, n. 3.

Nosse debet rationes, ob quas nihil sibi tribuere, omnemque laudis appetitum excludere debet? Quæ ad quatuor pariter fontes revocari possunt. 1. Ad Deum: Cui soli debetur gloria, tum quia sibi reservavit, tum quia tibi vires, et gratiam ad opus contulit. Unde Apostolus: Si accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? 2. Ad ipsam, qui laudem appetit: Qui, si omnes virtuosas actiones possibles solus exercisset, easque Deo obtulisset, ne unam quidem minimam partem ex infinito illo debito, quod apud Deum contraxit, solvisset; quanto minus ergo de unico tantum, vel altero bono opere, cui ipsi forte plures imperfectiones mixtæ sunt, gloriantur erit; an non stultus crederetur, qui laudari cuperet, quod ex debito multorum millium talentorum obolum solvit? 3. Ad eos qui laudant: et in ordine ad veram bonitatem actionum judicandam perinde inepti sunt, infans aut stultus aliquis, cum intentionem, a qua omnis actionis bonitas dependet, non cognoscere queant, atque adeo plerumque pro affectu suo de rebus judicent. 4. Ad ipsam laudem, quam appetit: Quæ cum nudissima sit cogitatio aut sonus, nihil utilitatis homini, cujus omnis gloria ab intus est, afferre potest. Unde merito pius Asceta dixit: Quomodo potest erigi vaniloquio, cujus cor in veritate subjectum est Deo? non cum totus mundus eriget, quem veritas sibi subjecit: nec omnium laudantium ore movebitur, qui totam spem suam in Deo firmavit. Nam et ipsi, qui loquuntur, ecce omnes nihil, deficient enim cum sonitu verborum: veritas autem Domini manet in æternum. CASSIAN., l. V, c. XIV, § 4.

Nosse debet, hoc vitium, uti perfectis maxime insidiatur, ita ab his specialim cavendum esse: Ut enim piratæ illis navibus magis insidias struant, quæ pleniores mercibus esse sciunt; ita et dæmon per vanam gloriam iis præcipue insidiatur, quos in virtutibus magis proficisse novit. Unde recte S. Augustinus dixit: Qui bene didicit, vel expertus est vitiorum superandorum gradus, intelligit vitium inanis gloriae vel solum, vel maxime cavendum esse perfectis: quo primo enim vitio lapsa est anima, hoc ultimum vincit. (S. AUG., *sup. Psal.* II.) Hinc S. Nilus Abbas narrat, olim thronos a provecioribus separatim fuisse institutos, et illos quidem abstinentiam carnisque mortificationem præci-

pue doctos, hos vero adversus vanam gloriam fuisse munitos. *Apud Rodr.*, p. I, tr. III, c. IV.

Nosse debet solidum, et efficacem modum fugiendi hoc vitium: qui in duabus potissimum doctrinis consistit, quarum prior tradita est a Ludovico Granatensi his verbis: Quisquis humanæ gloriae cupiditate tangitur, sibi ipsi dicere debet, quod Joseph Dominiæ suæ ad adulterium invitanti respondit; Ecce, inquit, Dominus meus, omnibus mihi traditis, ignorat, quid habeat in domo sua, nec quicquam est, quod non in mea sit potestate, præter te, quæ uxor ejus es: Quomodo ergo possum hoc malum facere, et peccare in Domino meum? Vere enim omnium bonorum suorum participes non Deus efficiens, unam gloriam sibi tamquam legitimam sponsam reservavit. Quid igitur indignum, quam et hanc gloriam velle præripere; et Creatoris gloriam creaturæ velle copulare? (LUD. GR. *loc. com.*, fol. 602.) Posterior doctrina a S. Bernardo traditur sic loquente: Caveat oculos basilisci. Sed cui nocere dicitur basiliscus? ei, qui non videt ipsum. Alioquin situ eum prior vides, jam non nocet tibi, ut aiunt, magis moritur ipse. Ita est, fratres: Non videntes neque inanis gloria, cæcos et negligentes, qui se ei ostentant, qui se exponunt, et non potius ipsi aspiciunt: Non attendunt, non discutunt illam, non vident denique, quam sit frivola, quam caduca, quam vana, quam inutilis. Si quis eum intueatur hoc modo, moritur hic basiliscus, nec jam occidit eum gloria, sed occidunt magis, et accidit ei quomodo in pulverem versa, imo reducta in nihilum. S. BERN. *in Psal. qui hab.*, s. XIV.

Nosse debet, quæ sit vera gloria, et quomodo acquirenda: ea scilicet, de qua S. Paulus locutus est dum dixit: Qui gloriatur, in Domino gloriatur. (I. Cor. I, 31.) Quid autem sit in Domino gloriari, clare insinuat alibi: dum ait: Gloria nostra hæc est, testimonium conscientie nostræ, quod in simplicitate, et sinceritate Dei, et non in sapientia carnali, sed in gratia Dei conversati sumus in hoc mundo. (II. Cor. I, 12.) Hoc enim est, quod ipse Deus per Jeremiam dixit: In hoc gloriari, scire et nosce me. (JEREM. IX, 24.) Sapienter ergo S. Bernardus concludit: Virtus mater gloriae est; sola enim est, cui gloria jure debetur. Quæ autem est sine virtute gloria, profecto indebite venit, prope affectatur, periculose captatur. S. BERN. *in serm.*

CONCEPTUS PRÆDICABILES.

Ex occasione thematis: *Non efficiamur inanis gloriæ cupidi*: GALAT. V. 26.) ostendi potest, quam vere laus, et gloria humana, inanis vocetur, quia vacua est, et caret omni fructu. Nam. 1. Nihil utilitatis affert *bonis temporalibus*: quia licet pauperem toto die laudes, et prædices, nec obolo ditior inde efficitur. 2. *Non corpori*: quia etsi sanissimus, et pulcherrimus prædicetur, si tamen revera talis non sit, irrisio potius hæc prædicatio, quam vera laus censebitur. 3. *Non animo*: quia non est hic doctor, aut sanctior, si laudatur: nec vilior, si vituperatur; sed talis est, qualis est virtus ejus. 4. *Non in gratiâ, et meritis*: quia hæc non nisi ex operibus virtuosus generatur. Concludatur ergo concio illis S. Davidis verbis: Filii hominum, ut quid diligitis vanitatem, et quaritis mendacium? Ps. IV. 4.

Ex occasione thematis: *Attendite, ne justitiam vestram faciatis coram hominibus* (MATTH. VI. 1): possunt explicari damna, quæ oriuntur ex hoc vitio inanis gloriæ. Quod nempe 1. exerceat, et frangat corpus laboribus; et ut sic latroni comparari queat, qui associans se viatori, et amicum simulans, inopinato vitam admittit. 2. Quod spoliat meritis et præmio; et ut sic pirate comparetur, qui naves mercibus onstas ex insidiis aggreditur, et spoliat. 3. Quod suppliciiis gravibus subiciat, et ut sic proditori comparetur, qui simulans se amicum, hostibus tradit, gravibus suppliciis, aut tormentis excrucianandum. Vide Rodrig. part. I, tract. III, cap. III.

Ex occasione thematis: *Telas araneæ texerunt* (ISRAEL. LIX. 5): possunt vanæ gloriæ cupidi araneis comparari. 1. Propter laboris fervorem, et constantiam, ubi fusius enarrari possunt gravissimi labores, et maxime ardua facta propter vanam gloriam suscepta. 2. Propter prædæ speratæ æqualitatem: quia scilicet et ipsi nihil aliud, quam muscas, idest, tenuem, inquietam, imprudentem (idest, omnia conspurcantem) inanem gloriam venantur. 3. Propter similem exitum laboris: quia scilicet et horum telas subito per ventum adverse fortunæ, aut inconstantie humane dissipantur, idest, optato successu destituuntur, ut plurimorum exemplis demonstrari potest.

Ex occasione thematis: *Quasi qui apprehendit umbram, et persequitur ventum, sic et*

qui attendit ad vana mendacia (EccL. XXXVI. 1): potest mundana gloria umbra comparari. 1. Quia sicut umbra, quantumcumque corpus, aut pulchrum aut aliis qualitatibus, et ornamentis affectum est, semper nigra, et nihil, idest, carentia lucis; ita omnis gloria, et laus mundana, ex quacumque demum causa oriatur, obscura, et vana est, quia nihil utilitatis confert homini. 2. Quia sicut umbra frigida est, ideoque homines et animalia aestu solis accensa passim ad se trahit; ita multo magis gloria mundana frigida est, seu calore charitatis divinæ deslituta, ad quam proin homines aestu concupiscentiæ inflammati, undique confugiant, et levamen quaerunt. 3. Quia sicut umbra est vapor ad modicum parens, et tota a solis illuminantis radiis pendet (JAC. VI. 14); ita cum et gloria nihil aliud sit, quam aliena de nobis opinio, et aestimatio, non potest diu stabilis durare, sed quovis fere momento accedit, et recedit. 4. Quia sicut umbra hominem quidem repræsentat, sed tam imperfecte, et obscure, ut quis, vel qualis sit, dignoscere nequeat; sic et gloria, licet aliquo modo hominem manifestet aliis, et visibilem facit, revera tamen ex ea cognosci non potest, quis, et qualis homo sit coram Deo, et in seipso. 5. Quia sicut umbra fugientem sequitur, sequentem fugit; ita hunc ipsam gloriæ mundanæ genium esse, tum quotidiana experientia, tum commune hominum iudicium ostendit.

ALH CONCEPTUS.

FUGA. — Protoparentes nostri rerum omnium creaturarum potiebantur dominio: *Omnia subieciisti sub pedibus ejus*; In signum homagii Deus ab iis exegit dumtaxat hunc actum obedientiæ: ne comederent fructum talis pomi. *De omni ligno Paradisi comede: de ligno autem scientiæ boni, et mali ne comedas*. Tametsi etiam fame periisset, obedire tamen tenebatur; ad nobilem namque creaturæ statum evectus, non ut hæc, sed futura fueretur vita, creatus erat. Ex transgressione hujus inlicita pœna, in claram devenimus notitiam gravitatis peccati, quo homo offendit Deum. Casu nostro applicemus hanc historiam: Bonorum innumerabilem, quibus liberalissimus Deus noster in presenti vita nos ditavit, et infinitorum aliorum, quæ nobis præparavit futura, texamus catalogum: Bonorum nostrorum non eget, aliud

a nobis non pretendit, nisi ut non usurpamus, et tribuamus nobis gloriam ipsi debitam ab omnibus creaturis; ergo ne adeo temerarii, et audaces erimus, ut illam ipsi surripiamus? MANSI, d. I, n. 4.

Inter alia dicta Jobi singulariter observandum est, quod dicat de dæmone: *Habet fiduciam, quod influat Jordanis in os ejus*. Non meminit maris, pelagi, oceani, est insatiabilis, sed Jordanis; quia spiritu prophetico prævidebat, per hunc fluvium figurari, et denotari perfectos, et Sanctos: præterquam enim quod sinu suo complexus est Arcam Domini, vidit Spiritum Sanctum in forma columbæ, et aquis suis (ministerio manuum magni Baptistæ) baptizavit, et lavit Verbum æternum incarnatum. Ecce igitur mysterium, cur dicatur, quod diabolus speret absorbere Jordanum, quia malignus hic spiritus incessanter desiderat devorare innocentes: non per viam extorsionis, adulterii, apostasiæ, sacrilegii, aut similibus excessuum: bene quidem per vanam complacentiam, vanamque gloriam in propriis operibus, quæ alias perfecta essent, et sancta. *Idem*, dis. III, n. 2.

Si Lucifer neque ipsum Dei Filium eximere voluit a suis assultibus, et tentationibus (disponente ita æterno suo Patre, ut per omnia fratribus assimilaretur: tentatum per omnia), cur expectavit ad trigessimum usque annum; observate unam vocem in S. Mattheo, quæ non ponitur sine mysterio: *Tunc Jesus ductus est in desertum a spiritu, ut tentaretur*. Ast illud, *tunc*, ad quid refertur? Ad illud nimirum, quod idem S. Evangelista, et alii cum ipso jam retulerunt de eminentissima sanctitate Christi, celesti testimonio palam confirmata, et a Præcursore in via Jordanis demonstrata: *Ecce Agnus Dei*. Quamprimum igitur astutus serpens advertit Redemptorem nostrum donis, virtutibus, meritis omnibus cumulatam, nec posse sibi occurrere ditiori prædam, tentavit illum. *Tunc accedens tentator dicit ei*. Ast qua via tentavit illum, aut quem modum fini, et scopo suo censuit esse congruentiorem aptioremque? Vanam gloriam; dæmon haud sibi persuadere poterat, Christum esse Filium Dei, tametsi cœlestus audivisset illius testimonium, nihilominus vana eum palpavit laude, et gloriosissimum hunc ei dedit titulum: *Si Filius Dei es, petens simul lapides oblatos transmutari in panes: Dic ut lapides isti panes fiant*. Non dixit, si esuris

(observatio D. Chrysostomi est), sed si *Filius Dei es*, videlicet, existimans posse aliquid per laudum blandimenta suffurari: *Serpens erat callidior*. Post adhibitam omnem varietatem, et sagacitatem suam, efficacius, aptiusque non advenit medium, quo quem filium Altissimi suspicabatur, daret præcipitem, quam vanam gloriam: hæc enim illa est, qua suffragante parantur assultus, struantur insidiæ navibus opulentis, gratiæ mercibus oneratis. *Ibid.* n. 2.

In republica apum bene ordinata, sunt aliquæ, quæ apparent esse apes, at non sunt: focus genus est insecti, apis similitudine, sed majoris corpore, quod non melificat, neque operam aliquam præbet in faciendo opere, consumit alimenta, quæ apes congregaverunt. In anima alicujus hominis Christiani reperietis nonnumquam multas apes, puta, virtutes, quæ componunt, mensæque præparant divinæ mel suavissimum. De simili ape S. Urbanus Papa dicebat Christo, loquens de Sancta Cæcilia: Quasi apis argumentosa tibi deservit; at quid contingit frequenter arte, et opera diabolica? intervenit vana gloria, quæ devorat, et consumit meritum omnium actuum virtutum, qui alias æterna digni erant remuneratione, eosque plane inutiles reddit ob vanam complacentiam virtutum focus. *Ibid.* n. 5.

Judicium cap. II, recensetur historia, quæ casu, et proposito nostro accomodari potest: Reportaverat Jephthæ de hostili exercitu victoriam: at quia Deo, si vinceret, votum fecerat, ut primum, quod ei domum redeunt, et triumphanti occurreret, offerret in sacrificium: contigit, ut ei occurreret unigenita filia sua cum tympanis, et choris. Observat Jephthæ (esto temerarie) votum factum, ac propria manu obtulit filiam in holocaustum. *Militia est vita hominis super terram*: In præsentī vita strenue pugnamus, et militamus vincendo pravos nostros appetitus jejuniis, disciplinis, vigiliis, ciliciis, eosque voluptatibus suis, ad quas anhelant, privando. Aggredimur pariter mundum inimicum, spernendo mundum, spernendum nihil, spernendo nosmetipsos, spernendo denique sperni, et contemni; humilitiamus, et subiectionis nos alterius voluntati, et obedientiæ; mortificamus quoque appetitum vindictivæ odii, remittimus injurias, benefacimus his, qui oderunt nos; ac plures alias victorias reportamus de pravos nostris affectibus, et inordinatis passionibus, ut immar-

escibilis gloriae potiamur corona. Verum saepe contingere solet, quod triumphantibus nobis occurrat vana gloria, non cum tympanis, sed blandis laudibus : non cum choris sed applausibus, nosque intus exstimulat, ut actus virtutum, dona, merita, cunctaque alia bona opera offeramus, et sacrificemus vanitati, blandæ complacentiæ, et vanæ gloriæ. *Ibid.* n. 6.

Numerorum cap. XIX, mira alia præscribitur ordinatio, non vacans mysterio : *Vas, quod non habuerit operculum, et ligaturam desuper, immundum erit* : Quod si alias vas illud mundum, et purum esset, cur ut immundum, et sordidum æstimandum esset deficiente ligatura, et operculo? Quasi vas sine operculo, vel ligatura (Rabani verba sunt) polluitur, qui per studium ostentationis patens, nullo velamine taciturnitatis operitur. Vasa hæc operculo, et ligatura destituta illos significant, qui opus aliquod devotionis exercent, v. gr. orationis mentalis, mortificationis, communionis, aut opus exequantur misericordiæ corporalis, ut recipiant aliquem applausum; tales igitur in conspectu Dei sunt tamquam vasa immunda, et sordida. Quapropter celestis Magister constituit : *Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio ora Patrem tuum in abscondito, et Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.* S. Bernardus Ser. VIII, in Cant. considerando hoc consilium Evangelicum, ait : Orare volentes jubemur intrare cubiculum, ne coram orantibus laus humana orationis furetur fructum, frustretur effectum. *RABANUS, in cit. loc.*

Exod. cap. XX, legitur : *Quod si altare lapideum feceris mihi, non edificabis illud de sectis lapidibus; si enim levaveris cultum super eo, polluetur.* Præcepti hujus rationem reddit Stephanus Cantuariensis hisce verbis : Altare est mens hominis, ubi non est construendum ædificium de sectis, vel politis lapidibus; lapis enim non politur, nisi ut videatur, unde lapis, qui in fundamento ponitur, non politur, quia videri non potest; ille ergo construit altare de sectis lapidibus, qui ideo facit opera sua, ut videatur : abscondendum est opus, quia *justus*, ut ait Salomon, *quasi fundamentum subsistit*; si ergo elevaveris cultum, id est, opus tuum cura, et arte humana poliri volueris, polluetur. *STEPHAN. Cant. in alleg.*

Pro emblemate aliquando expositum fuit oculum stellatum cum hoc appposito symbo-

lo : *Pulchriora latent* : Et vere pulchriora in cælo obscondita sunt; ad eum modum de Sanctis, qui excellant in spiritu, et perfectione, dicere possumus : quavis forinsecus videantur illæ extases, jejunia, solitudo, austeritas, victus, conformitas, mansuetudo, charitas, similesque excellentes virtutes, abscondunt nihilominus dona, quæ eximiam eorum expriment et testantur sanctitatem, ut sunt revelationes, visiones, actus interni amoris divini, et alii hujusmodi : *pulchriora latent.* *MANSI, d. IV, n. 6.*

In Apocalypsi S. Joannes cap. IV, se vidisse testatur præter alia : *Et quatuor animalia, singula eorum habebant alas senas in circuitu, et intus plena sunt oculis, et requiem non habebant die ac nocte dicentia : Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Porro inter hæc animalia unum hominis habebat faciem : Et tertium animal habens faciem quasi hominis; ubi observandum, eandem visionem referri ab Ezechiele Propheta, at hæc ille addit circumstantiam : *Manus hominis sub penis eorum.* Quale illud mysterium, quod manus occultaverint sub alis? per manus, uti satis notum est, intelliguntur opera : hæc igitur servi Dei abscondunt, et subtrahunt ab oculis hominum; totum contrarium illi, quod faciunt Hyperitæ : Occultanda sunt, fratres, bona, quæ agimus (B. Petri Damiani consilium est) ne hæc in hujus vite itinere incauti portantes, latrocinantium spiritum incursione perdamus. *PETRUS, Damian. S. de S. Barbara.*

Pulchre Glossa in Mathæum speculatur, qua ratione tres Reges, seu Magi thesaurum suum, quem e longinquis regionibus secum asportaverant, non aperuerint, nisi post accessum, et ingressum in tugurium Bethlehemiticum : apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum, thus, et myrrham. Magnum religionis Sacramentum hic aperitur, ut fide prævia thesauros nostros in via non pandamus, donec præteritis hostibus soli Deo ex oculis cordium offeramus. Ezechias, quia thesauros alienigenis prodidit, condemnatur in posteris. Sancti, et sapientes hi Reges thesauros suos non aperuerunt in Jerusalem, nullo minus in itinere, sed in supremi dumtaxat Monarchæ, quæi panis involutum adoraverunt, presentia; et quale inde documentum? habemus thesaurum in vasis fictilibus; naturali propensione nimis (proh dolor) avidi sumus propriæ laudis, æstimationis vanæ gloriæ; quapropter quos

pro obtinenda æterna beatitudine accumulamus thesauros, quamdiu viatores sumus, diligenter custodire, nempe abscondere debemus bona opera, et merita alterius vite; ne latrones, puta jalectantia, vana complacentia, propria æstimatione nobis hunc thesaurum suffurentur. Solum igitur in conspectu Dei oportet illum aperire, id est, operari, ut Deo placeamus dumtaxat. *Glossa, in t. II, Matt.*

Sapiens illa mulier, inspecta elegantî Moysi facie, tribus mensibus eum occultavit; videns eum elegantem, abscondit tribus mensibus, non attempta feroci persecutione tyranni illius, qui transgressoribus severissimam minitabatur pœnam. Ex quo facto hanc elicit moralitatem Origenes, subdens : Ita nos debemus occultare bona, quæ facimus, ne demergantur in profundum inanî gloriæ. Præcipitur in Moysæ abscondito, ne bonos actus in publico geramus, ne justitiam nostram coram hominibus faciamus; nisi enim in occulto fuerit, diripiatur ab Ægyptiis, et fluctibus submergetur. *ORIGENES, ho. II.*

S. Petrus Chrysologus explicans verba illa Christi : *Nesciat sinistra tua*; sic discurret : *Patas, quam vult nescire alterum, qui te ipsum, qui facis, vult aliqua tui parte nescire?* Thema hujus sermonis est : Attendite, ne justitiam vestram faciatis coram hominibus. Movet igitur hoc dubium : *Justitia, lux rerum, consiliis non velatur obscuris; Justitia, cum sibi facta clarè, omnes illustrat exemplo.* Et quid est, quod eam Dominus coram hominibus non vult fieri, per quam flatum capiunt res humanæ? Et ubi est illud, *sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est?* Quomodo justitiam vult celare, cujus opera vult elucere? Et proposito nostro conformiter difficultatem solvit dicens : *Fratres, hæc præceptio celestis vult jalectantiam tollere, auferre pompam, vanitatem demere, submovere inanem gloriam, sic justitiam vult celare. Justitia, quæ per se sibi abundat ad gloriam, spectaculum populi, vulgi laudes, favores hominum, mundi gloriam, non requirit : a Deo genita cælum spectat, in oculis agit divinis, supernis virtutibus mixta, semper a Deo solo, ut glorificetur, expectat : sed hæc est justitia, quæ ex Deo est; illa vero justitia, quæ est hypocrisis, justitia non est, mentitur oculis, fallit aspectum videntibus illud, trahit popu-*

los, seducit turbas, famam vendit; edit clamorem : fit sæculo, Deo non fit, mercedem rapit præsentem, præmium non querit in futuro, cæcat oculos, cæca ipsa, non videns vult videri. *PETRUS, Chrys. v. 9.*

Pulchre facere quidam Interpres describit, qua ratione aranæ miro artificio retia sua texant, et conficiant in circumferentiâ : primo partuntur quatuor filis aequali spatio a se dissitis, et ad modum crucis distentis per quatuor partes, et ab his per circuitum deducunt alia fila, ita tamen ut ab omni parte æquales relinquunt sectiones : neclunt suas telas, inquit auctor ille, in quatuor colorum quasi sectiones, quorum quælibet sectio viginti item sectionum alias, et fila viginti confineat, ut insipientibus curiosius constare poterit; octoginta circulis igitur, aut sectionibus constat tela tota. Videbitis hæc bestiolam, cum in labore suo occupata est, centies, ac millies mira velocitate hinc, et inde currentem, recurrentem, per gyrum ducentem fila, quandoque per transversum eadem atextentem; at quis ejus finis? eviseccrat se, enervatque, ut rete suum ordiatur, et perficiat. Sed quid? Unicus venti flatus, unicus motus scoporum dissipat, destruit, ac secum tollit totum istum laborem. Ecce propprissimum pro casu nostro similitudinem. Erit quispiam Deo serviens in timore, sanctitate, et justitia, triginta, aut quadraginta annorum spatio, multa, et varia colliget merita honorum operum, elemosynarum, jejuniorum, eliciozum, mortificationum, orationum, diversarum peregrinationum, operum misericordiæ, tum spiritualium, tum corporalium : at denique quid erit? Vafri serpentis infernalis stratagemate, concitabitur unicus flatus vanæ gloriæ, unicus aelus propriæ complacentiæ, qui cunctos hos labores, et sudores, tanto tempore exantilatos, apud Deum proderunt inutiles efficit, ac invalidos : *Omnia opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus* : Et quid inde sequetur? Attendite ipsum Dei oraculum, de quo scriptum est : spirituum ponderator est : *Anen dico vobis, receperunt mercedem suam.* *Pined. in c. xxvii, Job. 48.*

Joannis cap. X. Redemptor noster nobis demonstrat, quis sit mercenarius, et non pastor, asserens : *Mercenarius autem, cujus non sunt oves propriæ, dimittit oves, et fugit, et lupus rapit, et dispergit oves.* In sensu morali varii dantur mercenarii, et quidem in sensu accommo nostro proposito, docet S.

Anselmus, hominem deditum vanæ gloriæ esse hunc mercenarium, qui pro applausu mundano vendit opera bona, quæ alias apud Deum inestimabiles essent pretii; et quia ex his vanam concepit gloriam, non jam bona sunt opera, eo quod privent ipsum immortalis retributione: hujus non sunt oves propriae, quia virtutes, quas in se ipso custodire videtur, ab eo sunt alienæ. Notatu dignum verbum illud: *Omnia opera sua faciunt, ut videantur*, ubi notat etiam D. Chrysost. subdens: Non hæc, aut illa, hoc vero expulit eos omnino a charitate. Qui operatur bene, ut videatur solum ab hominibus, is non operatur propter amorem Dei; unde necessario sequitur, tales esse alienos a charitate, quæ sola valorem confert actionibus nostris, easque Deo gratas, ac æternæ vitæ meritorias efficiat. S. ANSEL. in tit. c.

Josephus Hebræus refert in templo Jerosolymitano quotidie tale contigisse miraculum quando nimirum pro offerendis sacrificiis macelabantur boves, oves, aliæque animalia, eorumque profunde batur sanguis, nulla ibidem musca visa, vel etiam advolare ausa fuit: E contra quando gentiles suis falsis diis in sacrificium offerebant carnes simulum animalium, tantus advolabat, comparebatque muscarum numerus, ut primario idolo suo imposuerint nomen Beelzebub, quod idem est, ac Deus muscarum. Curiosos vos esse haud ignoro, ut ex hoc miraculo percipiatis mysterium aliquod morale: Musca est figura vitii hujus vanæ gloriæ; quemadmodum enim musca, si adhæret alicui unguento odorifero, et ibidem moriatur, dissipat, et perdit ejusdem fragrantiam: Muscæ morientes perdunt suavitatem unguenti; eadem proportione dicere possumus, quotiescumque hoc vitium inhæserit cordi, quod spirat bonum virtutis odorem (Christi bonus odor sumus) suavem odorem boni exempli, charitatis, humilitatis, obedientiæ, etc. perdit, et dissipat fragrantiam horum bonorum spiritualium; etenim Deus abominatur actiones illas, quas pallio devotionis, et pietatis tegimus, ut inde recipiamus gloriam vanissimam, et applausum mundi, sui inimici. Certum est, quod per sacrificia antiquæ legis figurabantur nostra bona opera; si igitur Deus miraculum patrare voluit, ne muscæ advolarent proprias, et carnes attingerent eo quod sint (fiect remote) umbra, et typus vanæ gloriæ; quanto magis in sanctis, et christianis nostris actionibus abomi-

nabitur hoc idem vitium? Si Deus has muscas proscribebat, et exterminabat ab agnis, arietibus, vitulis, et bobus, qui macelabantur; quanto magis a nostris operibus factis in lege gratiæ, puta orationibus, elemosynis, confessionibus, communionem, et aliis similibus vult exterminari, et proseribi omnem vanitatem, omneque puritum propriæ aestimationis, et complacentiæ? JOSEPH. l. 1, antiq.

Apud S. Matthæum plurimum hortabatur Dominus, ut, cum boni operis quidpiam exerceamus, non imitemur pessimum factorum sanctorum morem, qui, cum bene aliquid agunt, id faciunt, ut plausum sibi apud spectatores conflent. Verba Domini apud Evangelistam sic habent: *Cum facis elemosynam, noli canere tuba ante te, sicut hypocritæ faciunt in synagogis, et in vicis, ut honorificentur ab hominibus, liberalitatisque aliquam opinionem sibi apud eos nanduntur; nam si ita feceris, tua te expectatio laudet, sicut illos sua sefellit. Amen enim dico vobis receperunt mercedem.* Matth. vi, 2. Vatablus hæc postrema vertit: *Abstulerunt mercedem suam*, hoc est, sibi ipsis ademerunt, et proderunt suam mercedem. Translato Vatabli non coheret satis, imo pugnare cum verbis Domini videtur. Cum enim Christus affirmet, Hypocritas recepisse remunerationem suam, quomodo huic coheret, quod Vatablus ait, abstulisse sibi, atque adeo perdidisse illam? Abstulerunt, receperunt? Optime convenit utriusque verbis; quodque Christus ait, recepisse mercedem suam, id pulchre exposuit Vatablus dicens, abstulisse sibi; quid ambiunt hypocritæ cum sive stipem in egenos erogant, sive aliud quid boni operis facitant? Respondet Christus: *Ut honorificentur ab hominibus, existimationemque aliquam sanctitatis apud eos obtineant, quorum levem favorem se iis rebus consecantur, ut per easdem Deo placere non eurent. Quid ergo dicit Deus? Itane vero, ait, perfidissimi, et propudiosissimi hominum hypocritæ, inanem popularis favoris ventum captare studetis per hoc, quod bene agitis, ut meam gratiam hujusque habeatis? Ego vos pro meritis habeo, faciamque, ut homines intelligant, et videant, non alio consilio a vobis opera bona exerceri, quam virorum honorum, et sanctorum famam vobis paretis, ex quo consequetur, ut offensioem, sinistramque existimationem apud illos incurratis; adeoque et mea gratia exidatis,*

et nullam apud eos obtineatis, et omnium jacturam faciatis, jam nec mihi grati eritis, nec illis accepti, sed his exosi, et mihi invidi. Itaque, et receperunt mercedem suam ab alienatione hominum muletati, quorum plausum, favoremque expetebant, et abstulerunt mercedem suam, dum se ipsos destituerunt benevolentia Dei, quam sibi demereri potuissent, nisi plausus humani aucupes stulti esse voluissent. *Didac. Nyss. Da. i, post Epip. Ps. iii.*

Hæc Christus excitatum a mortuis filium Jairo Archisynagogi, et non admisit quemquam se sequi, nisi Petrum, et Jacobum, et Joannem fratrem Jacobi. Marci v, 37. Voluit Elias revocare in vitam piæ viduæ, et hospitalis suæ filium, eamque ob rem tulit eum de sinu matris ejus, et portavit in cenaculum, ubi ipse manebat. III. Reg. xvii, 19. Hic jam in foribus occurrit dubitatio, quid cause sit, quod Christus totius humilitatis consummatissimus Magister ob oculos quinque testium redanimata puella miraculum perpetravit, cum Elias, et Eliseus, quando similia prodigia moliebantur, ita lucem defugerunt, tamque secreto egerunt, ut ne matres quidem parvulorum, quos resuscitabant, coram adesse voluerint. Ingeniosa questio, quam auctori discutendam relinquo. Is in cap. ix. Matthæi sic resp. Dicendum, quod hoc fuit, quia illi non suscitabant mortuos, ad aliquid probandum, sed solum ad beneficiendum, ideo testibus non egebant; Christus autem miracula faciebat, principaliter ad ostendendam virtutem suam, ut sciretur, quod erat Messias, et quod erat Deus, ideo indigebat testibus miraculorum suorum; Hinc accipimus, valde occultandum esse opus bonum, cum solum ad beneficiendum dirigitur, ne quod a publico (quod proclive) damnum accipiat, et de vani plausus ambitione tentetur, qui illud fecit. *Idem Do. iii, post Epip. p. 4.*

Theophylactus ait, pluvias, quæ noctu descendunt, majorem plantis adferre utilitatem, et fertilitatem, quam quæ interdiu descendunt, hocque eam ob causam, quod per absentem tunc solem delapsus humore diutius frui possint. Verba Theophylacti ex lib. III, de caus. plantarum cap. xvii, sic habent: *Nocturni imbres præstant diurnis, sic enim, ut plantæ humore potiri amplius valeant, cum sol non protinus illum consumat. Subdit autem statim magnus agriculturæ magister: Et tutius quoque sic agi, nullum du-*

bium est. Si ad spirituales agriculturam hæc transferas, multo veriora reperies. Ut pluvia terram fertilem reddit, sic animam bona opera foecundant, sed uberiorem tamen faciunt eam, si nocte irrorant, si lucis opera in tenebris fiant, si non in forum ad ostentationem proferantur; et tutius sic agi, nullum dubium est, quod extra periculum sunt, quæ extra conspectum hominum aguntur; experientiam huc adscisco testem, et adstipulatricem. *Ibidem.*

S. Athanasius quest. 34, in Scriptur. sci. scitatur: quare cum discipulis suis post resurrectionem suam Christus edere voluit, nec alia pars est inventa, quam assi piscis, et de apiario favo? quod de favo respondet, hæc facit, et sic habet: favum habuit propter signaculum, quo per Baptismum omnes fideles signavit; etenim thesaurus mellis, quanto magis munitus est a favo, tanto est tutior; Consimili modo, et gratiæ divinæ tanto sunt tutiores divitiæ, (in homine subaudi) quanto magis intra conscientiam, velut alvearium quoddam absconset; ut ergo favi tenacitate liquidum mel cohabetur, ne ex apiario in publicum profluens inimicorum bestiarum voracitati exponatur: sic curare debemus, ut opera nostra bona occultemus, et arcæ solitudinis, ac recessus includamus, et humilitatis custodia ab infestis oculis defendamus, ut clavibus adulterina vanæ gloriæ, quantumvis secretum nostrum aperire, et deoperire opera ea velit, non valeat. *Ibidem.*

Novum pene accidit S. Bernardo, quod nocte Christus nasci voluit, cujus Natalis, tam vehementer omnium sæculorum votis expetebatur, quam erat salutis eorum, et remedio necessarius: Nonne satius fuisset, orbis lucem in media urbe Jerosolymorum luce media exoriri, ut omnes tam immense misericordiæ opus agnoscere, et plurimis verbis magnopere prædicare possent, quam quod Christus se intra stabuli latebras retulerit, et obscuræ noctis tenebris involverit, talique velut pallio contexerit, ut nemini esset conspicuus? quid ergo nobis liber Sapientiæ, cap. xviii, dicit? *Cum quietum silentium continerent omnia, et nox in suo cursu medium iter haberet, Omnipotens sermo tuus de cælo a regalibus sedibus prostravit? Quis Rex diuorum suarum possessionem aditurus, non maximos, et magnificentissimos apparatus instruit, ut gloriæ suæ, ac potentiae ostentationem faciat? Quorsum ergo*

Christus Regum supremus tam silenter, humiliterque in mundum advenit? S. Bernardo tam persuasus erat id ob unam maxime vanæ gloriæ cupiditatem dammandam factum, ut indignabundo similis exclamarit: Jam vero nocte voluit nasci: ubi ergo sunt, qui tam impudenter gestiunt ostentare semetipsos? Ita ille serm. 3, de Nativit. tamquam putarit, post tam luculentum submissionis exemplum neminem posse vanæ laudis ambitu oblectari, nisi qui verecundiæ fines semel totos longe transierit. Itaque quo primum pede Christus terram pressit, eodem formam expressit, quam in vani plausus contemtionem imitari debeamus, tenebrasque nobis ostendit, quas petere debeamus, cum lucis opera facere instituimus. *Idem S. II, in die Ci. p. 3.*

Sed quam divine nos sui imitatione ad eamdem humilitatis virtutem, et vani plausus contemtionem erudit, cum Sacramentum, sub quo nobis semper corporaliter, quamquam invisibiliter, præsens adesset, instituit! Hoc opus relictæ Corporis, et Sanguinis sui in alimoniam nostram, in cibum et potum nostrum, tam est admirabile, ut sit omnium prodigiorum Dei quædam summa, et compendium, quod his verbis prædixisse, et prædicasse S. David videtur, cum ait: *Memoriam fecit mirabilia suorum misericors, et miseratur Dominus, escam dedit timentibus se. Ps. cxix, 43, forte an in hoc tanto opere, quo thesaurorum suorum infinitas copias, et ardentissimæ charitatis incendia ostentat, oblitus fuit nos docere, quomodo nostra opera bona oblegere, et virtutes dissimulare debeamus? Minime omnium, imo in hoc uno mysterio plusquam in alio quopiam, hujus rei præceptiones, ac modos pulcherrimos tradidit Angelicus Doctor S. Thomas, opusc. 37, c. viii, ait, in hoc divinissimo Sacramento patere veritatem vaticinii Isaïæ, qui c. xlv, 43. Deum eucharisticis speciebus tecum appellans dicit: Vere tu es Deus absconditus, sive Deus absconsonum, (ut alii vertunt) Deus Israel Salvator. Absconsonam autem plurimum Deus dicitur, quia non unam tantum re in Eucharistia abscondit, sed plures, scilicet personam suam, opus, et modum, inquit angelicus Ecclesiæ Doctor; latent omnia in hoc Sacramento, divinitas, humanitas, corpus, anima, modus adeo, quo hæc ipsa ibi latent. Quorsum istud? Respondit Doctor gloriosus: In his discimus, in nobis quoque tria virtute abscondi, nostram per-*

sonam, opera nostra bona, et honorum operum intentionem. Sub ipso Sacramento absconditus Deus noster abscondere nostra docet, ut, velut ille albo specierum sacramentalium pallio circumtegit personam, opus, et modum, ita nos quoque abdamus, non solum, quæ bona, facimus, sed consilium etiam, quo illa facimus, ut simus ipsi nobis quædam Sacramenta, dum secreta servamus, veloquæ modestiæ, et larva humilitatis celamus, si quid ex virtute agimus. *Ibidem.*

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Pulchre seniores nostri naturam morbi hujus in modum cepe, bulborumque describunt, quæ uno decorticata tegimine, alio rursus inveniuntur involuta, totiesque reperiuntur oblecta, quoties fuerint expoliata. CASSIAN. l. XI, *inst.*

Vires, et efflecciam gloriæ non male descripsit Ovidius, dicens.

Excitat auditur studium, laudataque virtus
Crescit, et immensum gloria calcet habet.
Ovid. l. IV, de Ponto eleg. II.

Et alibi:

Denique non parvas animo dat gloria vires,
Et facunda facit pectora laudis amor.

Ardua per præceptis gloria vadit iter.
Ovid. l. V, arist. xv, eleg.

Propertius quoque idisum confirmans cadit:

Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires,
Non juvat ex facili lecta coronæ iugo.
Ib. lib. IV, tri. etc. II.

Trahimur omnes laudis studio, inquit Cicero, et optimus quisque maxime gloria ducitur. Ipsi illi Philosophi etiam in illis libellis, quos de contemnenda gloria scribunt, nomen suum inscribunt: in quo prædicationem, et nobilitatem despiciunt, predicari se, ac nominari volunt. CICERO *pro Achia Poeta.*

Duplex est gloria juxta Senecam. Una adumbrata, et ex populari rumore progenita, propagataque, quæ nec judicio provenit, nec firma perdurat: quam veluti vitium sapiens minime expetit. Altera vera, et solida, ac durabilis, quæ ex consensu honorum nascitur; sicut enim consuetudo sermonis est consensus eruditorum, ut Quintilianus ait, sic consentiens laus honorum gloria appel-

latur; quam D. Augustinus dixit, esse opinionem hominum bene de nobis judicantium; hæc autem bonis viris non est contemnenda; cum sapiens non gloria, sed conscientia recte factorum virtutem metatur. SENECA *in l. XVIII, epist.*

Democritus dicere solebat: Oratio operis est umbra, significans laudem ex factis, non aliis qualitatibus nasci. LAERTIUS l. IX, c. vii.

Socrates hanc viam compendiarum ad gloriam dicebat: Si quisque id ageret, ut, qualis haberi vult, talis sit. CIC. lib. II, *Offic.*

Antiqui vanam gloriam per pavonem præsentabant, quia hic pennas suas tunc potissimum explicat, et ostentat, cum plurimos ad spectandam convenisse advertit. LANGUIUS, *in Polya. f. 481.*

Alii per bullam expresserunt, quæ inflata vix comparet, et iterum evanescit. *Ibid.*

Plato dicebat, vitium inanis gloriæ esse vestem, quæ omnium ultimo exiit: Cui consentiunt, teste Laucizio, Sancti Patres, asserentes, esse origine priamum, et conflictu ultimum. LANCIZ. *opus. IX, n. 265.*

Plinius ait, olium malum puniceam, et vitem sine foliis repertas, stirpe fructum tulisse, non palmite, et ramis; quod idem viri boni faciunt, non amantes folia laudis, et gloriæ. PLINIUS l. XVII, *hist. nat. c. xxv.*

Idem Plinius narrat, ad extremos fines Indiæ gentem Astomorum degere sine ore, corpore toto hirtam vestiri frondium lanugine, halitu tantum viventem, et odore, quem naribus trahunt. His similes sunt inanis gloriæ amantes; os enim non habent ad Deum, et alios laudandos, vestibus virtutum carent, foliis tantum apparentis virtutis ornantur, et aura vanæ gloriæ vivunt. *Idem l. VII, c. II.*

Tisandri filius Hippoclidis, cum Agaristam Clisthenis filiam ambiret, ideoque omnem artem, quæ exellebat in saltatione, adhiberet, Pater Agaristæ hæc gesticulatione offensus eidem dixit: Perdidisti conjugem saltando, o Hippoclide. Idem plerumque, evenit sic, qui hominum laudes venantur, ut, dum placere maxime volunt, displiceant. HERODIA, l. VI, *ante fin.*

Epictetus nobile documentum quoad hanc materiam relinquens: sicut Sol, aiebat, preces aut blandimenta non expectat, ut exoriatur, sed statim fulget, et ab omnibus salutatur; sic tu nec plausus expectes, nec stre-

pitus vel laudes, sed sponte bene facias, et pariter ac Sol carus eris. *Epictet. apud Stob. de mag.*

Sicut inter verum maritum, et adulterum hoc discrimen est, quod ille bonum prolis, hic solam voluptatem, querit; ita inter veros Dei, et falsos amatores pariter hæc differentia est, quod illi solam Dei gloriam, hi hominum laudes, querant. RODRIG. p. 1, tr. 3, c. v.

Non frustra Deus in Deuteronomio præcepit: Non tondebis primogenita ovium; (DEUT. xv, 49.) nam, ut S. Gregorius explicat, tondere primogenita ovium est occultationis suæ tegmine humanis oculis inchoantia opera bona denudare. Cum ergo vita nostra simplex quid, atque innocuum inchoat, dignum est, ut secreti sui velamina non relinquat, ne nudum hoc humanis oculis quasi subducto vellere ostendat. S. GREG. *mor. c. XLIII.*

S. Macarius percontanti cuidam, cur fame ab hora tertia in eremo pulsaretur, qui in cœnobio integris sæpe hebdomadis refecionem sine difficultate contempisset? respondit: Quia nullus hic est jejuni tui testis, qui te suis laudibus nutriat; ibi autem te diglus hominum, et xenodoxiæ refectio saginabat. CASSIAN. *colloq. 3, c. XXII.*

FUGA. — Ut fugiamus venenum inanis gloriæ, aquilam imitari oportet, quæ, quia Parias serpentes pullis ejus insidiatur, trahendo ad se ventum, ut eum veneno infectum ad pullos remittat, eosque occidat, instinctu naturali lapidem (qui gagates vocatur, et venenum expellit) nido suo inædificat, et in illa parte, ex qua ventus spirat, collocat; Lapis autem hic Christum spiritualiter denotat; qui contra ventum inanis gloriæ cordi inædificandus est. PLINIUS, l. X, c. III, *nat. hist.*

Animalia, quæ olim Ezechiel vidit, quatuor habebant alas, quarum duabus corpora tegebant, duas sursum erectas habebant; hæc significabant opera sursum tendentia, illæ timorem, et humilitatem, quibus ea ab hominibus abscondunt. STAPL. t. III, *in Do. III, post. Epist.*

Nec male alius:

Esse Deo quisquis cupiat magis fulgidus, ipsi
Hereat, et mundi spernat inane decus.
Nam quo mortales quisquam est magis fulgidus inter,
Hoc minus est magno fulgidus ipse Deo.
Jac. Billiut. anthol. sac.

Consentit Boetius, sic canens :

Quicumque solam mente præcipiti petit,
Summamque credit gloriam,
Late patentes atheris cernat plagas,
Arcinamque terrarum situm;
Bretem replere non valentis ambitum
Pudebit aucti nominis.

Boet. l. II metro 7.

Sit tibi tam triste laudari a turpibus, inquit Seneca, quam si lauderis ob turpia : Laetior esto, quoties displices malis, et maiorum de te aestimationes pravas veram tibi laudationem adscribe. Scriptor epularum non de bene vivente, sed de bene pascente, laudabilem profert sententiam. **SENECA.**

Thymiama juxta ritum legis confectum Deus sub interminatione mortis in deos suos converti vetuit; quid autem aliud gloria, nisi honor soli Deo reservatus? **EXOD. XXX, 38.**

DAMNUM. — Puellæ filie Loth in monte patrem inebriantes de eo conceperunt; Super quo Origenes ita ait : Observare debes non forte, cum effugeris flammam sæculi ad instar Loth, et ad scientiæ altitudinem, ventu ad quedam caecumina montis perveneris, tibi insidierit duæ filiae tuæ, a te non discedunt, sed sequuntur etiam cum ascenderit ad montem, nempe vana gloria, et major soror ejus superbia. Quæ ideo filie dicuntur, quia non nobis extrinsecus veniunt, sed ex ipsis operibus perfectionis nascuntur. Vide ergo, ne de his generes filios, quia qui de his nati fuerint, non ingrediuntur Ecclesiam Dei. **ORIGENES apud Gr. lect. com. f. 602.**

Cum olim accipiter insultasset trochilo, quod muscis tantum, et vermiculis viveret; respondit trochilus, non invidere se ipsi delicatam mensam perpetuo bello paratam, cum tamen ipse vilioris sua mensa cum pace fruatur; timendum quoque, ne mensa illi sua sat caro constet pretio. Et ita contigit; nam paulo post accipiter columbis insidiatus a rustico capitur; et ex turri in terrorem suspensus est, quo vis trochilus dixit : Quam longe, o frater, vitæ tuæ consultius fuisset, una mecum vermiculos in cibos legere, quam alienas aves insectari! Applicata ad gloria vanæ venatores. **DREX. in amul. l. II, c. IV, § 6.**

Agasides ab Halcarnasseis in exilium relegatus est, quod tripodem, quem ludis obtinuerat, Deo non dedicasset, sed domum retulisset. Quid ille, qui vitam suam Deo non dedicat? **HEROD. l. I.**

AXIOMATA.

Ubi multa laus, ibi multa fraus. **BUCHLER.**

Nec te collaudes, nec te culpaveris ipse;
Hoc faciunt stulti, quos gloria vexat inanis,
Qui sese laudat, laudis se munere fraudat;
Laus vera alterius semper ab ore venit.

Laus propria sordet.

Est nimium rarus, qui laudis non sit avarus.

Gloriæ ambitio virorum morbus est felicium. **DREX. in amul. 2, c. IV, § 4.**

Gloria umbra virtutis etiam invito comitatur. **Ibid. § 5.**

Gloria spernentem fovet, aversatur amantem. **Anonym.**

Facilius est gloriam omnino fugere, quam rite querere. **DREX. l. c.**

Vitam agit leporis, quicumque vanus aiceps gloriæ est. **Ibid.**

Gloria umbra est parva magnis, pusillis maxima. **Ibid. ex monast.**

Compendio assequi vis gloriam? contemnit. **Trochai.**

AUCTORES.

Jeremias Drexelius in Amussi l. c. IV et v.

Joannes Busæus in Panario V. Inanis gloria.

Ludovicus Granatensis in locis communibus f. 597.

Bernardinus Rosignolius l. II, de disc. c. XXIV.

Alphonsus Rodriguez p. 1, tr. 3, c. II et seqq.

Eusebius Nierembergicus de ador. in spir. et verit. l. II, cap. XXI.

Joannes Cassianus l. XI, de Instit.

Jacobus Alvar. de extinct. vitiorum t. II, l. 1, p. 2, c. XV et XVI.

Hadrianus Pyraeus in apophtegmatis S. Ignatii l. III, c. XI.

Mathias Faber conc. 3, in Fer. cin. et in Auctario them. 5, in Dom. 3, post Epiph. et the. 2, in Dom. 23, post Pentec.

Thomas Stapletonus textu II, in Dom. 3, Adv. et text. 3, post Epiph. et text. VI, in Dom. 4, Quadr. et text. V. Dom. Pass. et text. I. Dom. 1, post Pent. et text. VII. Dom.

7, post Pent. et text. VII. Dom. 10, post Pent.

Josephus Langius in Polyanthæa. Verbo Gloria.

Josephus Mansi in Bibl. mor. tr. 95.

VERBUM DEI

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est id, quod loquitur Deus, ut definit Serarius; (**SERAR. in prolo. c. II, q. 2.**) sic enim etiam Verbum increatum involvit. Quod si tamen solum creatum Verbum, de quo hic potissimum sermo erit, definitur quis velit, dici potest, quod sit sermo a Deo immediate, vel mediate (per homines) prolatus.

DIVISIO. — Dividitur 1. in *Increatum et Creatum.* Illud est ipsa æterna Dei Sapientia, seu Filius Dei, de quo S. Joannes dixit : In principio erat verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. (**JOAN. I, 1.**) Istud est Verbum Dei in tempore per Angelos, vel homines prolatum, de quo S. Paulus ad Hebræos locutus est, dicens : Multifariam multisque modis olim loquens Deus Patribus in Prophetis; novissime diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum. **HEBR. I, 1.**

Subdividitur 1. in *scriptum, et non scriptum.* Illud est, quod in Scriptura, seu Bibliis continetur. Hoc est, quod a primo suo auctore scriptum non fuit, sed solum ore tenus traditum est, unde, et *Traditio* vocatur, de quo S. Paulus Thessalonicensibus dixit : Tenete traditiones, quas accepistis, sive per sermonem, sive per epistolam. (**II. THESS. II, 13.**) Iterumque subdividitur in *divinam, quæ ab ipso Christo Apostolis tradita est, qualis est Sacramentorum materia : Apostolicam, quæ ab Apostolis accepta est, qualis est jejunium quadragesimæ, et quatuor temporum, et similia : et Ecclesiasticam ; quæ nihil aliud est, quam consuetudo quadam antiqua, quæ, vel a Prælati, vel a populis inchoata, tacito consensu vim legis obtinuit.*

Subdividitur 2. in verbum *prædicatum, de quo Christus : Euntes in mundum universum prædicate Evangelium omni creaturæ; (MATT. XVI, 13.) et auditum : de quo idem dixit ad turbas : Beati, qui audiunt verbum Dei, et custodiunt illud. LUC. XI, 28.*

S. Bernardus aliam quandam accidenta-

lem assignat; dicens : Arbitror, non incongrue quinque lapidibus istis quinque partium verbum intelligi, scilicet comminationis, promissionis, dilectionis, imitationis, et orationis. Horum quippe verborum late patens copia in divinarum reperitur serie scripturarum; et forte ipsa sunt quinque verba, quorum meminit Paulus, malens quinque verba loqui in sensu, quam decem millia in lingua, etc. Jam vero collectos istos lapides, contra superbiæ spiritum dimicaturus David in vase memoriæ suæ reponat, considerans, quanta nobis comminetur Deus, quanta promittat, quantam nobis exhibeat charitatem, et quam multa nobis sanctitatis exempla proponat, quemadmodum denique orationum nobis ubique commendat instantium. **S. BERN. s. in Do. 4, post. Pent.**

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Justi sunt omnes sermones mei, non est in eis pravum quid, neque perversum : recti sunt intelligebant, et æqui inveniuntibus scientiam. **PROV. VIII, v. 8.**

Omnis sermo Dei ignitus clypeus est sperantibus in se : ne addas quidquam verbis illius, et arguaris, inveniariisque mendax. **PROV. XXX, 5.**

Non voluntate humana allata est aliquando Prophetia, sed Spiritu Sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines. **II. Pet. I, 21.**

Hæc omnia in figura contingebant illis; scripta sunt autem ad correptionem nostram. **I. Cor. x, 11.**

Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui beneficatis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec dies elucescat, et lucifer oriatur in cordibus vestris. **II. Petr. I, 19.**

Luceerna pedibus meis verbum tuum, et lumen semitis meis. **Ps. CXVIII, 105.**

Verbum sapiens quodcumque audierit sciens, laudabit, et ad se adjiciet : dividit luxuriosus, et displicebit illi, et projiciet illud post dorsum suum. **Ecccl. XXI, 18.**

Verba, quæ ego locutus sum vobis, spiritus, et vita sunt. **JOAN. c. VI, 64.**

Qui ex Deo est, verba Dei audit : propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. **JOAN. VIII, 47.**

Ignitum eloquium tuum vehementer, et servus tuus dilexit illud. **Psal. CXVIII, 140.**